

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio prima. Vtrum voluntas humana in Christo semper fuit conformis
voluntati diuinæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

2 IN speciali sic procedit. Primo dicitur esse considerandum utrum Christus aliquid oravit vel petierit quod factum non sit, quod quidem videtur per hoc quod oravit calicem passionis transferri, quod tamen factum non est, in quo videbatur a patris voluntate discordare. Postea soluit per distinctionem voluntatis in Christo, dicens quod in Christo secundum duas naturas erat duplex voluntas scilicet divina & humana, & secundum humanam duplex voluntas in eo fuit scilicet sensualitatis, & rationis, secundum igitur voluntatem divinam vel rationis pati & mori volebat, sed resistebat sensualitas, nec tamen propter hoc in Christo fuit rebellio carnis ad spiritum, quia talis rixa non est nisi in quibus est concupiscentia carnis quod in Christo dici non potest, fuit tamen huiusmodi sensualitas affectionis in Christo ut in eo humanitas veritas probaretur, unde concludit quod sicut in nobis duplex est affectus scilicet ratio nis & sensualitatis, sic in Christo fuit duplex affectus, mentis scilicet quo mori volebat, & sensualitatis quo mori recubabat. Postea confirmat per plures auctoritates quod in Christo fuit duplex voluntas secundum quatuor vna pati voluit, secundum aliam non, quia Hiero. excommunicat haereticos qui Christum non nisi vnam voluntatem habere ponebant, ubi addit quod cum Christus petierit quod non impetravit id petiit, ut nobis exemplum daret in perturbatione orandi & ad deum clamandi & voluntatem nostram voluntati divinae subdendi. Postea ponit quandam dubitationem quae ex dictis Ambr. ortum habet qui dicere videtur Christum secundum naturam humanam de potentia patris dubitasse, quod intelligendum non est in quantum Deus & Dei filius, sed in quantum homo & humano affectu. Sed hoc etiam intelligendum est non quod ipse dubitaverit, sed quia modum gessit dubitantis, & hominibus videbatur dubitare. Utinam inducit quaedam verba Hilarii quae dicere videntur quod Christus nec secundum se timuit, nec secundum se oravit, sed pro verba. Quod ostendit pluribus dictis, & dicit Magister fuisse Hilarii pie esse intelligenda. Et in hoc terminatur, &c.

QVAESTIO PRIMA.

Utrum voluntas humana in Christo semper fuerit conformis voluntati divinae.

Tho. 3. q. 18. art. 5. q. 6.

1 Circa distinctionem istam primo queritur, utrum voluntas humana in Christo semper fuit conformis voluntati divinae. Et videtur quod sic, quia voluntas beatorum in omnibus conformatur voluntati divinae, sed Christus secundum animam semper fuit beatus, ergo voluntas eius humana semper fuit conformis divinae voluntati.

2 Item bonitas voluntatis consistit in conformitate ad voluntatem divinam sicut ad suam regulam ut dicit glossa super illud Psal. rectos decet collaudatio, sed omnis voluntas Christi fuit bona, ergo &c.

3 Item ex persona Christi dicitur in Psal. ut facere voluntatem tuam Deus meus volui, & sic idem quod prius.

4 IN contrarium est quod dicit Aug. contra Maxi. in hoc quod Christus ait non quod ego volo, sed quod tu, aliud ostendit se voluisse quam patrem quod nisi humano corde non posset. Ex quo patet, quod humana voluntas in Christo aliud voluit quam divina.

5 RESPONSIO. Quaestio ista vnum supponit & aliud querit, supponit enim quod in Christo praeter voluntatem divinam fuerit aliqua voluntas humana. Quo supposito querit de conformitate voluntatis humanae ad divinam. Primo igitur videndum est de supposito, deinde de quaesito.

6 QVANTUM ad primum sciendum est quod praeter voluntatem divinam fuit in Christo duplex voluntas humana, vna quae dicitur voluntas per essentiam quae per se & directe est in ratione, alia quae est voluntas solius per participationem quae non est in ratione, sed nata est obedire rationi. De voluntate per essentiam quod fuerit in Christo patet tripliciter. Primo sic, voluntas correspondet intellectui, sed in Christo praeter intellectum divinum est aliquis intellectus humanus, ergo in Christo praeter voluntatem divinam est aliqua voluntas humana. Maior patet, quia in omni natura, concomitatur se inseparabiliter intellectus & voluntas proprie dicta. Minor similiter patet, quia scientia est perfectio intellectus, sed in Christo praeter scientiam divinam fuit aliqua scientia humana ut patuit supra,

ergo in Christo praeter intellectum divinum fuit intellectus humanus & haec fuit minor. Secundum sic, voluntas dei non potest mereri, nec demereri, nec sibi, nec alii, alioqui deus secundum divinitatem acceptus posset mereri, sed Christus meruit nobis & sibi ut postea patebit, ergo in ipso praeter voluntatem divinam fuit alia voluntas per quam potuit mereri, sed sine voluntate proprie dicta non est meritum, quare &c. Tertio sic, quae sequuntur naturam plurificatur in Christo ut vult Damasc. li. 3. sed appetitus sequitur naturam, ergo sicut in Christo sunt plures naturae, ita plures appetitus, sed appetitus humanae naturae quatenus rationalis dicitur voluntas, ergo praeter appetitum vel voluntatem divinam in Christo est appetitus rationalis vel voluntas, haec autem secundum nomen dividitur in voluntatem vel essentiam & ut est ratio non tanquam in duas potentias, sed sortitur haec duo nomina vel duos modos quibus potest ferri in suum obiectum, quando enim voluntas fertur in aliquid secundum quod est conveniens vel nocivum naturae secundum se, sic vocatur voluntas ut natura, quando autem fertur in aliquid secundum bonitatem vel malitiam, quam habet in ordine ad finem, sic vocatur voluntas ut ratio, quia sequitur deliberationem rationis, quia cum eiusdem potentiae sit ferri in aliquid secundum se & in ordine ad finem, ideo eadem est potentia voluntatis quae fertur his duobus modis in suum obiectum.

d. 13. et. 10.

Sup. d. 15. q. 2.

7 De voluntate autem quae non est voluntas per essentiam, sed solum per participationem, quod fuerit in Christo patet similiter tribus viis, accipiendo primo id quod dictum fuit prius. d. 15. q. 2. scilicet quod passiones appetitus sensitivi in Christo regebantur per rationem, & ei subiiciebantur & obediebant, appetitus autem sensitivus ut obediens rationi dicitur voluntas per participationem. Quo supposito arguitur primo sic. Sicut intellectum sequitur voluntas proprie dicta, sic sensum sequitur appetitus sensitivus, qui ut obediens rationi dicitur voluntas per participationem, sed sicut in Christo fuit verus intellectus, ita in Christo fuerit vera & perfecta vires sensitivae, ergo sicut in Christo fuit voluntas proprie dicta, ita & voluntas per participationem. Secundum sic, in Christo fuit verus dolor sensibilis ut patuit prius. d. 15. q. 2. sed dolor sensibilis est passio appetitus sensitivi, ergo in Christo fuit appetitus sensitivus. Costat autem quod in Christo non minus obediebat appetitus sensitivus rationi quam in nobis, in nobis autem propter hoc dicitur voluntas per participationem, ergo & in Christo. Tertio sic, Christus assumpsit naturam perfectam omni perfectione debita naturae, sed sicut de perfectione hominis in quantum homo sunt intellectus & voluntas proprie dicta, ita de perfectione eius in quantum est animal, est sensus & appetitus sensitivus qui est voluntas per participationem, ergo haec omnia fuerunt in Christo & sic patet primum.

8 DE secundo principali scilicet de conformitate voluntatis humanae ad divinam. Sciendum est quod voluntas nostra conformari potest dupliciter divinae quod ad praesens. Vno modo quando vult illud quod vult Deus eam velle quae vocatur a quibusdam conformitas secundum genus causae efficientis. Alio modo quando vult illud idem quod Deus vult ita quod sit idem obiectum voluntatis humanae & divinae quae vocatur conformitas secundum genus causae materialis accipiendo materiam pro obiecto. Loquendo de prima conformitate sic omnis voluntas in Christo fuit conformis voluntati divinae. Quod patet primo de voluntate naturali, & voluntate per participationem. Quia naturalis inclinatio cuiuslibet rei est a voluntate divina dante rem & inclinationem rei (Dico autem naturalis, quia libera inclinatio non semper est a dante rem, eo quod res indifferens est ex natura sua ad talem inclinationem vel oppositam) sed naturalis inclinatio ad quam res est de natura sua determinata est a dante naturam, inclinatio autem voluntatis ut est natura & inclinatio voluntatis dicitur per participationem, hoc est appetitus sensitivus est naturalis, ergo est a voluntate divina dante naturam, & ita quaelibet harum voluntatum vult idem quod Deus vult eam velle.

9 De voluntate autem sequente deliberationem patet, quod fuerit eodem modo conformis voluntati divinae. Quia voluntas divina consequens quae est voluntas simpliciter semper impletur ut dictum fuit in 1. li. d. 46. q. 1. & d. 47. q. 1. ergo quicquid Deus voluit tali voluntate Christum velle

